

Folketingets Europaudvalg

Christiansborg, den 3. marts 2003

EU-Konventssekretariatet

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere
samt de danske repræsentanter i Konventet

Ny protokol skal give hurtigere information om EU-initiativer til de nationale parlamenter

Formanden for Det Europæiske Konventet, Valéry Giscard d'Estaing, fremlagde fredag den 28. februar det første udkast til en ny protokol om nationale parlamenters rolle til den kommende EU-forfatningstraktat til erstatning af den eksisterende protokol nr. 9, som blev vedtaget med Amsterdamtraktaten, der trådte i kraft i 1999. Udkastet har dokumentnummer CONV 579/03 og er offentliggjort på engelsk i Info-note I 158.

Udkastet til protokol er i vidt omfang baseret på anbefalingerne fra Konventets arbejdsgruppe IV vedrørende nationale parlamenters rolle. Det gælder specielt de af arbejdsgruppens anbefalinger, som sigter på at styrke de nationale parlamenters mulighed for at kontrollere deres regeringers EU-politik. Protokoludkastet afviger dog også på et par væsentlige punkter fra arbejdsgruppens anbefalinger. F.eks. er der ikke taget hensyn til ønsket om at forstærke de nationale parlamenters rolle på det europæiske plan ved at styrke samarbejdet mellem disses europaudvalg i COSAC. Og en enkelt vigtig anbefaling, som sigter på at styrke de nationale parlamenters mulighed for at kontrollere deres regeringers EU-politik, er ikke taget med. Fraværende i den nye protokol er således kravet fra arbejdsgruppen om, at Ministerrådets arbejdsgrupper og Coreper ikke bør anerkende "foreløbige aftaler" inden for de seks uger, der skal gå før en sag må sættes på Ministerrådets dagsorden med henblik på afgørelse.

COSAC og interparlamentarisk samarbejde

Om COSAC rummer protokoludkastet blot en meget kort tekst, som konstaterer, at COSAC "kan forelægge ethvert bidrag for EU-institutionerne, som man finder hensigtsmæssigt" – uden som i dag at angive på hvilke områder COSAC specielt bør koncentrere sin indsats¹. De eksisterende stykker 4, 5 og

¹ Faktisk kaldes COSAC ikke længere COSAC i den nye protokol, men kaldes: "Konferencen for organer med ansvar for EF-anliggender".

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

6 i Protokol nr. 9 er således næsten taget ud af protokollen. Det gælder bestemmelsen i stk. 6 om, at COSAC kan sende bidrag til EU's lovgivningsarbejde, som vedrører anvendelsen af nærhedsprincippet, området for frihed, sikkerhed og retfærdighed samt spørgsmål vedrørende grundlæggende rettigheder. Og det gælder stk. 4, som fastslår, at COSAC kan forelægge bidrag på grundlag af EU-lovforslag, samt stk. 5, der siger, at COSAC kan behandle lovforslag og andre initiativer vedrørende området for frihed, sikkerhed og retfærdighed med indflydelse på den enkeltes rettigheder og frihedsrettigheder. Konventssekretariatet begrundet i sin forklarende note afkortningen af afsnittet om COSAC med, at en nærmere specifikation af, hvad COSAC specielt kan beskæftige sig med, er "overflødig".

Samtidig har Præsidiets også set bort fra arbejdsgruppe IV's anbefaling om at styrke COSAC's rolle som platform for regelmæssig udveksling af oplysninger mellem ikke blot europaudvalgene i de nationale parlamenter, men også disses fagudvalg.

Mens protokoludkastet altså ikke indeholder forslag til en styrkelse af COSAC, er der i stedet imødekommet et ønske fra Europa-Parlamentet om at tilføje en paragraf, som sigter på, at der bliver udarbejdet en "interparlamentarisk aftale" om samarbejdet mellem de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet. Forslaget stammer fra den såkaldte Napolitano-betænkning, som er udarbejdet af formanden for Europa-Parlamentets forfatningsudvalg Giorgio Napolitano².

Styrket Information til nationale parlamenter

Udkastet til protokol har til gengæld taget hensyn til en række af arbejdsgruppe IV's anbefalinger, som sigter på at styrke de enkelte nationale parlamenter mulighed for at kontrollere deres regeringers EU-politik. Specielt når det handler om at sikre parlamenterne hurtigere adgang til information vedrørende vigtige EU-dokumenter, er der gjort fremskridt. Det er således fastslået i protokoludkastet, at Europa-Kommissionen skal sende følgende dokumenter direkte til de nationale parlamenter:

- EU-lovgivningsforslag,
- Høringsdokumenter såsom grønne bøger, hvide bøger og meddelelser
- Ethvert planlægningsinstrument eller politik-strategipapir

² Betænkning af Giorgio Napolitano af 23. januar, A5-0023/2002. I betænkningen foreslås det, at der skal udarbejdes en "interparlamentarisk aftale" mellem de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet bl.a. med henblik på planlægningen af møder om europæiske spørgsmål af fælles interesse eller af generel og sektorspecifik karakter.

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

Både lovgivningsforslag og planlægningsinstrumenter/politik-strategipapirer skal sendes til de nationale parlamenter, samtidig med at de sendes til Ministerrådet og Europa-Parlamentet. For høringsdokumenterne er der ikke et tilsvarende krav.

Der er generelt tale om fremskridt. I dag findes der ganske vidst et krav om, at alle lovgivningsforslag skal foreligge i god tid, således at hver enkelt medlemsstat kan sikre, at dens parlament kan modtage dem, som det er hensigtsmæssigt. Da ikke alle regeringer i dag oversender EU-lovforslag til deres parlamenter straks de modtager dem, vil der med den nye protokol være tale om et fremskridt for langt de fleste parlamenter.

Der findes i dag også et krav i protokol nr. 9 om, at høringsdokumenter såsom grønboøger, hvidboøger og meddelelser skal sendes straks til de nationale parlamenter. Det er dog ikke specificeret i protokollen, hvem der har ansvaret for denne oversendelse. Med den nye protokol pålægges Kommissionen at tage sig af denne opgave.

Udkastet til protokol lægger også op til, at de nationale parlamenter skal informeres bedre om Ministerrådets arbejde. Det fastslås således, at Rådets dagsordner og resultatet af Rådets drøftelser skal sendes direkte til de nationale parlamenter.

Endelig skal også Revisionsretten sende sine årlige revisionsrapporter om anvendelsen af EU's budget direkte til de nationale parlamenter, samtidig med at Europa-Parlamentet og Ministerrådet modtager dem.

Til gengæld har man, som nævnt, ignoreret forslaget fra arbejdsgruppen om, at rådsarbejdsgrupper og Coreper ikke bør indgå foreløbige aftaler om lovforslag inden for de seks uger, der skal gå fra et forslag fremsættes til det må sættes på Rådets dagsorden med henblik på afgørelse.

Nationale parlamentets rolle i overvågningen af nærhedsprincippet

Der er desuden en "reference" i protokoludkastet til oprettelsen til et nyt klagesystem, der skal gøre det muligt for nationale parlamenter at klage over brud på subsidiaritetsprincippet. Den nærmere beskrivelse af, hvordan dette klagesystem fungerer, findes beskrevet i en anden ny protokol om "overvågningen af nærhedsprincippet", som blev fremlagt samtidig med protokollen om nationale parlamenters rolle.

Ifølge det nye klagesystem skal ethvert nationalt parlament inden for en periode på seks uger efter et forslag er blevet fremsat kunne klage ved at sende en

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

”begrundet udtalelse” til EU-institutionerne, hvis de mener, forslaget krænker subsidiaritetsprincippet. De nationale parlamenter kan også klage over et forslag i perioden mellem forligsudvalget indkaldelse og afholdelsen af det første møde i forligsudvalget. EU-institutionerne vil være forpligtede til at ”tage hensyn til” en sådan henvendelse fra et eller flere nationale parlamenter. Hvis der er mere end 1/3 af EU-landenes nationale parlamenter, som klager over en krænkelse af subsidiaritetsprincippet, er Kommissionen forpligtet til at genoverveje sit forslag. Kommissionen kan her vælge mellem at fastholde, ændre eller trække sit forslag tilbage.

Ændringsforslag på vej

Der vil formentligt blive fremsendt en hel del ændringsforslag til protokollen om nationale parlameters rolle. Fristen for indsendelse er ganske vist allerede den 8. marts, men allerede i skrivende stund kan det med sikkerhed siges, at flere nationale parlamenter agter at foreslå ændringer til teksten, som man ikke mener har taget tilstrækkeligt hensyn til nationale parlameters ønsker.

Med venlig hilsen

Morten Knudsen